

บทที่ 3

การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

สาระสำคัญ

สามารถตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพในการตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้อย่างมีเหตุมีผล เหมาะสมกับตัวเอง

ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1	ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ
เรื่องที่ 2	การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ
เรื่องที่ 3	การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน

สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ 1 : ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ

ความมั่นคงในอาชีพเป็นเรื่องที่ต้องสร้างต้องทำด้วยตนเอง โดยมีภารกิจไม่น้อยกว่า 5 ภารกิจ ที่จะต้องเรียนรู้สร้างองค์ความรู้สำหรับตนเองสู่การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อธุรกิจ
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินธุรกิจ
3. การบริหารการผลิต
4. การจัดการส่งมอบผลิตภัณฑ์
5. การวิจัยพัฒนา

1.1 ความหมายของความมั่นคงในการทำธุรกิจอาชีพ

ความมั่นคงในอาชีพ	หมายถึง	สภาพอาการของความต่อเนื่องและทนทาน ในการดำเนินการธุรกิจไม่ให้เกิดกลับกลายเป็นอื่น
บทบาทหน้าที่ของตนเอง	หมายถึง	บทบาทที่เจ้าของธุรกิจผู้ประกอบการอาชีพจะต้อง ทำด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง
การบริหารทรัพยากร	หมายถึง	หน้าที่ควบคุมดำเนินการใช้ทรัพยากรให้เป็นไป ตามข้อกำหนดของงานธุรกิจที่ทำอยู่
การบริหารการผลิต	หมายถึง	หน้าที่ควบคุมดำเนินการให้ก่อเกิดผลิตผลขึ้น ด้วยแรงงานคน หรือเครื่องจักร
ผลิตผล	หมายถึง	ผลที่เกิดขึ้น เช่น ปลูกมะม่วงได้ผลเป็นมะม่วง
ผลิตภัณฑ์	หมายถึง	สิ่งที่ทำขึ้น เช่น การดองหัวผักกาดขาว สิ่งทำขึ้น คือ หัวไชโป๊เค็ม
การวิจัยพัฒนาอาชีพ	หมายถึง	การค้นคว้าข้อมูลวิธีการและสรุปผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อทำให้อาชีพเจริญ

1.2 ภารกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

การที่เราขยายขอบข่ายอาชีพออกไปนั้นหมายถึงว่าธุรกิจของเราขยายแตกตัวออกไปหลายกิจกรรม มีการจัดการที่ต้องลงทุนมากขึ้น มีผู้มาเกี่ยวข้องมากขึ้น โดยลำดับ ดังนั้น การที่จะสร้างความมั่นคงอาชีพไม่ให้เสียหาย จำเป็นต้องมีภารกิจเพื่อสร้างความยั่งยืนในอาชีพ อย่างน้อย 5 ภารกิจ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ มีหน้าที่ที่จะต้องกำหนดทิศทางธุรกิจที่ผู้ประกอบการอาชีพจะต้องกำหนดทิศทางของธุรกิจว่าจะไปทางไหนให้สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่เป็นอยู่ และจะเกิดขึ้นในอนาคต มีกิจกรรมที่จะต้องทำ 2 เรื่องดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดทิศทางของอาชีพที่จะเป็นหรือจะเกิดในอนาคต 3-5 ปี ข้างหน้าอย่างรอบคอบ และเป็นไปได้ด้วยตนเอง การกำหนดวิสัยทัศน์ สามารถคิดแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ กำหนดข้อความวิสัยทัศน์ แล้วตรวจสอบความเป็นไปได้ จนมั่นใจจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ที่จะเกิดกับอาชีพต่อไป

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพให้เข้าสู่วิสัยทัศน์ให้ได้ด้วยการกำหนดภารกิจ วิเคราะห์ภารกิจกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ วิเคราะห์กลยุทธ์ กำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จ และจัดทำแผนปฏิบัติการ

2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ เป็นการจัดการให้เกิดระบบการควบคุม การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด และเกิดของเสียให้น้อยที่สุด ได้แก่

2.1 การวางแผนใช้แรงงานคนและจัดคนคนงานให้เหมาะสม ทำงานและสร้างผลผลิตได้มากที่สุด ใช้จ่ายการผลิตเสียหายและใช้เวลาน้อยที่สุด

2.2 ระบบการควบคุมวัสดุอุปกรณ์และใช้จ่ายการผลิตไม่ให้รั่วไหลหรือใช้อย่างด้อยประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนการผลิต

2.3 การควบคุมการเงิน ค่าใช้จ่าย รายได้ต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

3. การบริหารการผลิต เป็นการควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหาร อย่างน้อย 3 กิจกรรม ดังนี้

3.1 การควบคุมคนทำงานให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดด้วยการจัดให้มีเอกสารขั้นตอนการทำงานที่คนทำงานจะใช้ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ได้อย่างเด็ดขาด เพราะจะต้องทำไปตามที่กำหนด เมื่อมีข้อบกพร่องจะสามารถตรวจสอบกลับไปยังต้นเหตุได้

3.2 การควบคุมระยะเวลาในเวลาเคลื่อนไหวของงานให้อัตราการไหลเป็นไปตามข้อกำหนด

3.3 การตรวจสอบคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่เสียหายไม่ได้คุณภาพออกจากของดี เพราะจะสร้างความเชื่อถือ ความภักดีต่อลูกค้าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าจากสถานประกอบการที่มีคุณภาพจะไม่ผิดหวัง

4. การจัดการส่งมอบผลิตภัณฑ์ เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ประกอบการอาชีพจะต้องพัฒนาระบบการส่งมอบผลผลิตให้ถึงมือลูกค้าได้ตามข้อกำหนดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การบรรจุภัณฑ์เพื่อการปกป้องผลผลิตไม่ให้เสียหาย บรรจุภัณฑ์เป็นตัวช่วยให้ลูกค้าสนใจในผลผลิต จึงต้องมีการออกแบบให้เรียบร้อย สวยงามตรงกับลักษณะของผลผลิตซึ่งเป็นการส่งเสริมการขายที่สำคัญ

4.2 การส่งสินค้า มีหลายรูปแบบที่จะนำสินค้าไปถึงลูกค้าได้อย่างปลอดภัย สามารถเลือกวิธีการที่เอกชนและภาครัฐจัดบริหารให้หรือจัดส่งเอง

4.3 การจัดการเอกสารส่งมอบ ใช้เพื่อควบคุมให้ทราบถึงผลผลิตที่นำออกไป มีปริมาณเท่าใดไปถึงลูกค้าด้วยวิธีใด และได้รับหรือไม่

5. การวิจัยพัฒนา เป็นการดำเนินงานให้ธุรกิจที่ทำได้อยู่ในกระแสของความนิยม และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

5.1 คิดตามข้อมูลกระแสความนิยมในสินค้าผลิตผลที่เราทำว่ายังอยู่ในกระแสนิยมอย่างไร

5.2 คิดตามประเมินเทียบเคียงคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เราแข่งขันอยู่ และสถานะตลาดเป็นอย่างไร

5.3 ดำเนินการวิจัยพัฒนา ด้วยการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างดี สร้างองค์ความรู้พัฒนาผลผลิตให้อยู่ในกระแสความนิยมหรือเปลี่ยน โฉมออกไปสู่ตลาดประเภทอื่น ๆ

กิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความมั่นคงในธุรกิจ

1.3 การคิดสร้างสรรค์กำหนดกิจกรรมในภารกิจสร้างความมั่นคง

จากสาระความเข้าใจภารกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพเป็นการนำเสนอแนวคิดที่เป็นธุรกิจค่อนข้างขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องคิดสร้างสรรค์เพื่อตนเองว่าธุรกิจของเราจะทำอะไรบ้าง แคลไหน และอย่างไร

ตัวอย่าง ธุรกิจไร่นาหน้อย

เป็นธุรกิจขยายแล้ว ดำเนินการผลิตผักสดผลไม้ในระบบเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ 130 ไร่ ระบบการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ต้องลงมือทำด้วยตนเองในครอบครัวเพียง 3 คน ภารกิจสร้างความมั่นคงจะต้องคิดสร้างสรรค์ออกแบบให้เหมาะสมกับตนเอง ตัวอย่างบทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ ซึ่งจะต้องกำหนดทิศทางและแผนงานด้วยตนเอง ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนควบคุมเชิงกลยุทธ์และโครงการพัฒนาที่จำเป็น และมีพลังทำให้การขับเคลื่อนการทำงานเข้าสู่และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ได้ ดังตัวอย่างการคิดสร้างสรรค์กำหนดทิศทางและแผนงานของไร่นาหน้อย ดังนี้

ตัวอย่าง : แผนการควบคุมเชิงกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ “ปี 2551 ไร่นาเหนือผลิตผักสด ผลไม้อินทรีย์ เข้าสู่ตลาดประเทศสิงคโปร์ได้”

แผนควบคุมเชิงกลยุทธ์

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
1. เป้าหมายเชิงกลยุทธ์	1.1 จัดพื้นที่การผลิตตามแผนจำนวน 80 ไร่	1.1 ผู้ส่งออกดำเนินการสร้างความเชื่อถือด้วยการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต 1.2 จัดส่งเสริมการตลาดกับผลิตผลตัวเด่นในแต่ละฤดูกาล	1.1 ผลิตผลต้องผ่านการประเมินรับรองคุณภาพจากหน่วยงานอาหารและยา และสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศสิงคโปร์	1.1 พัฒนาคงงานในแต่ละฟาร์มให้ทำงานตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 1.2 การตรวจติดตามหาข้อบกพร่องในการทำงาน
2. ปัจจัยนำเข้าดำเนินงาน	2.1 จัดซื้อรถไถพรวนขนาด 26 แรงม้า 2.2 ซื้อซีวีวี ไร่ข้าว เพื่อขยายจุลินทรีย์ในรูปแบบแห้ง 2.3 จัดหาและจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด	2.1 จัดทำสารคดีเผยแพร่คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต	2.1 เมล็ดพันธุ์ออกานิค 2.2 จุลินทรีย์อาร์กขาพืช 2.3 จุลินทรีย์ ตรังไนโตรเจนในดิน 2.4 จุลินทรีย์สร้างฟอสฟอรัสในดิน	2.1 เอกสารขั้นตอนการทำงานของคนงานแต่ละคน 2.2 เอกสารระบบการตรวจติดตามหาข้อบกพร่อง
3. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	3.1 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพดินได้ตามข้อกำหนด ครบ 80 ไร่ 3.2 ภายใน 6 รอบการผลิตยกเลิกการใช้ซีวีวี 3.3 เก็บเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดให้เองได้อย่างพอเพียง	3.1 ยอดสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเป็นระยะ 3 อย่างต่อเนื่อง	3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตผลตรวจสอบผ่านทุกครั้งเกี่ยวกับ (1) สารพิษตกค้าง (2) จุลินทรีย์บูดเน่า	3.1 คนงานทำงานถูกต้องได้ตามเอกสารขั้นตอนการทำงาน

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
4. กิจกรรมโครงการที่ต้องทำ		4.1 กิจกรรมร่วมมือกับผู้ส่งออกและผู้จัดจำหน่ายที่ประเทศสิงคโปร์จัดทำ VDO เผยแพร่คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต	4.1 โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ใช้เอง 4.2 โครงการผลิตจุลินทรีย์อาร์กษาและบำรุงพืชเพื่อใช้เอง	4.1 โครงการจัดทำเอกสารขั้นตอนการทำงาน 4.2 โครงการศึกษาจัดทำระบบการตรวจติดตามหาข้อบกพร่องและปฏิบัติการแก้ไข

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้ประสบการณ์เชิงประจักษ์มานึกคิดว่า เพื่อความเข้มแข็งในอาชีพเราควรมีภารกิจและกิจกรรมอะไรบ้าง

ภารกิจหรือความมั่นคงในอาชีพ	กิจกรรมที่ควรจะมีสำหรับตนเองและรายละเอียด
1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ	
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ	
3. การบริหารการผลิต	
4. การจัดการส่งมอบ	
5. การวิจัยพัฒนา	
6. อื่น ๆ ตามที่ผู้เรียนเห็นว่าควรมี	

เรื่องที่ 2. การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

2.1 องค์ประกอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

การประเมินความมั่นคงในอาชีพ ผู้รับผิดชอบในการวัดและประเมินผลที่ดีที่สุด คือ ตัวผู้ประกอบการอาชีพเอง เพราะการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ เป็นเรื่องที่บูรณาการ สิ่งต่าง ๆ ภายในตัวของผู้ประกอบการอาชีพเอง ตั้งแต่การเรียนรู้ว่าตนเองจะอย่างไร การคิดเห็นคุณค่าของกิจกรรมความมั่นคง ความจดจำในกิจกรรมและความรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมเป็นเรื่องภายในทั้งสิ้น บุคคลภายนอกไม่อาจจะรู้เท่าทัน ดังนั้น ความมั่นคงในอาชีพตัวแปรต้นเหตุที่สำคัญ คือ ใจของผู้ประกอบการอาชีพเอง จึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ประเมินสภาวะใจของตนเองอย่างเป็นระบบที่ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ดังนี้ 1. การรับรู้ (วิญญาณ) 2. ความคิด (สังขาร) 3. จำได้ หมายรู้ (สัญญา) และ 4. ความรู้สึก (เวทนา)

1. วิธีการรับรู้ที่ใช้ศึกษาภารกิจสร้างความมั่นคง
2. ประเมินคุณค่าว่าดีหรือไม่ดีของภารกิจความมั่นคงที่จะดำเนินการ
3. ประเมินความจำว่าตนเองเอาใจใส่ต่อภารกิจความมั่นคงมากน้อยเพียงใด
4. ประเมินความรู้สึกที่ตนเองพึงพอใจหรือชอบต่อภารกิจความมั่นคงแบบใด

2.2 วิธีการวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

เป็นการนำตัวแปรมากำหนดตัวชี้วัด วิธีการวัดแล้วเขียนเป็นแบบวิเคราะห์ประเมินตนเอง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ

1. การวิเคราะห์ตัวแปรกำหนดตัวชี้วัด เช่น

- 1.1 ตัวแปรด้านวิธีการรับรู้ ตัวบ่งชี้ คือ วิธีการเรียนรู้ที่ประกอบการ
  - (1) การรับรู้จากการเห็นของจริงจากการสืบค้นจากเอกสาร (ทางตา)
  - (2) การรับรู้จากการฟังคำบรรยาย ฟังเสียงที่เกิดในกิจกรรม (ทางหู)
  - (3) การรับรู้กลิ่นทางจมูก (จมูก)
  - (4) การรับรู้จากการชิมรส (ปาก)
  - (5) การรับรู้จากการสัมผัสทางกาย (กาย)
  - (6) การรับรู้จากการคิดทางใจ (ใจ)
- 1.2 ตัวแปรด้านการนึกคิดถึงคุณค่า มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว คือ
  - (1) คิดว่าดี
  - (2) ไม่มีความคิด เฉย ๆ
  - (3) คิดว่าไม่ดี
- 1.3 ตัวแปรด้านความจำได้หมายรู้ มีตัวแปร 3 ตัว คือ

- (1) จำได้ทั้งหมด
- (2) จำได้บางส่วน
- (3) ไม่จำ จำไม่ได้

1.4 ตัวแปรด้านความรู้สึกพอใจ มีตัวแปร 3 ตัวประกอบด้วย

- (1) ชอบฟังพอใจ
- (2) เฉยๆ
- (3) ไม่ชอบ ไม่ฟังพอใจ

2. วิเคราะห์ตัวบ่งชี้กำหนดวิธีการวัด

ตัวอย่าง เช่น

- (1) ตัวชี้วัดการรับรู้ วัดว่าใช้วิธีการรับรู้แบบใดบ้าง ดังนั้นในเรื่องของความมั่นคงในอาชีพ ตัวบ่งชี้การรับรู้ คือจำนวนของวิธีการรับรู้ที่นำเข้ามาใช้แล้วให้คะแนน 1
- (2) ตัวชี้วัด การนึกคิดถึงคุณค่า วัดด้วยการตัดสินใจที่ตนเองเป็นแบบใด
  - คิดว่าดี ให้คะแนน 1
  - เฉยๆ ให้คะแนน 0
  - คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน -1
- (3) ตัวชี้วัดด้านการจำ วัดด้วยการประมาณค่าว่าตนเองเป็นแบบใด
  - มากให้ 1 คะแนน
  - ปานกลาง ให้ 0 คะแนน
  - น้อย ให้ -1 คะแนน
- (4) ตัวชี้วัดด้านความรู้สึกพอใจ วัดด้วยการประมาณค่าที่ตนเองเป็นแบบใด
  - ฟังพอใจ ให้ 1 คะแนน
  - เฉยๆ ให้ 0 คะแนน
  - ไม่ชอบ ให้ -1 คะแนน

3. เขียนแบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

แบบวัดและประเมินผลมีหลายแบบ สำหรับการวัดผลความมั่นคงในอาชีพเป็นแบบประเมินตนเอง ที่มีองค์ประกอบร่วม 2 องค์ประกอบ คือ

(1) ภารกิจและกิจกรรม

(2) ตัวแปรด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง และตัวบ่งชี้วัดองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านดังกล่าว ได้ถูกนำมาจัดเป็นแบบวัดผลความมั่นคงในอาชีพ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

ตัวอย่าง แบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

ตัวแปร ทางใจ ตัวชี้วัด ภารกิจ	วิธีการรับรู้ได้จากข้อใด บ้าง			ท่านคิดว่าภารกิจนี้ มีคุณค่า			ท่านจดจำภารกิจนี้ ได้มากน้อยเพียงใด			มีความรู้สึกกับ ภารกิจนี้อย่างไร			รวม คะแนน	ประเมิน ผล
	การ ดู การ อ่าน	การ ฟัง จาก ผู้รู้	ประสบการณ์ ของตนเอง	เป็น สิ่ง ดี	เฉยๆ	ไม่ดี	มาก	ปาน กลาง	น้อย	พึง พอใจ	เฉยๆ	ไม่ ชอบ		
	1	1	1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1		
1.บทบาท ความเป็น เจ้าของ ธุรกิจ	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	6	
2.การ บริหาร ทรัพยากร ดำเนินงาน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	3	
3.การ บริหาร การผลิต	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	5	
4.การ จัดการ ส่งมอบ	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	-	3	
5.การวิจัย พัฒนา	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	1	
สรุปผล ภาพรวม	10/15			3/5			2/5			3/5			18/30	

4. การประเมินผล

เป็นกิจกรรมการวิเคราะห์ ตีค่า แปรผล และสรุปผล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผล จากแบบวัดผล มีรายละเอียด ดังนี้

(1) ตัวแปรด้านการรับรู้ในแบบวัดกำหนดไว้เพียง 3 วิธีการ การวิเคราะห์ผลโดยนับจำนวนวิธีการที่ใช้จริง โดยให้คะแนนวิธีการละ 1 คะแนน

(2) ตัวแปรด้านการคิดถึงคุณค่า ประกอบด้วย

- คิดว่าเป็นสิ่งดี ให้คะแนน = 1

- คิดว่าเฉย ๆ ให้คะแนน = 0
  - คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน = -1
- (3) ตัวแปรด้านการจำได้ หมายถึง ประกอบด้วย
- จำได้มากกว่าร้อยละ 80 ให้คะแนน = 1
  - จำได้ปานกลางร้อยละ 50-79 ให้คะแนน = 0
  - จำได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ให้คะแนน = -1
- (4) ตัวแปรด้านความรู้สึก ประกอบด้วย
- ถ้าเห็นว่าพึงพอใจ ให้คะแนน = 1
  - ถ้าเห็นว่าเฉย ๆ ให้คะแนน = 0
  - ถ้าเห็นว่าไม่ชอบ ให้คะแนน = -1
- 4.2 การตีค่าผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้
- 4.2.1 ตัวแปรด้านนามธรรม
- (1) ผลงานด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง
- มั่นคง เข้มแข็ง = คะแนนสูงกว่า 24 คะแนนขึ้นไป
  - ต้องระแวงระวัง = คะแนนระหว่าง 18 - 24 คะแนน
  - ต้องตรวจสอบพัฒนาระบบ = คะแนนระหว่าง 12 - 18 คะแนน
  - ต้องปรับหรือระบบความมั่นคง = คะแนนระหว่าง 6 - 12 คะแนน
  - ยกเลิกระบบถ้ายังต้องการทำธุรกิจต่อไปต้องพัฒนาใจของตนเอง
เรียนรู้ใหม่ = ต่ำกว่า 6 คะแนน
- (2) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านการรับรู้ต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจ
ดังนี้
- การรับรู้ดีที่สุด = คะแนนสูงกว่า 12 คะแนนขึ้นไป
  - การรับรู้ดี = คะแนน 9 - 12 คะแนน
  - ต้องพัฒนาการรับรู้ = คะแนน 6 - 9 คะแนน
  - ต้องแก้ไขตนเองรับรู้ใหม่ = คะแนน 3 - 6 คะแนน
  - เลิกเป็นเจ้าของธุรกิจ = คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน
- ทำได้แต่แรงงาน
- (3) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านกรีนิกคิดคุณค่าของระบบความมั่นคง
ธุรกิจ ดังนี้

- มีการคิดนึกต่อระบบความมั่นคงดีมาก = คะแนนสูงกว่า 5 คะแนน
- มีการนึกคิดต่อระบบความมั่นคงดี = คะแนน 4 คะแนน
- ต้องทบทวนคุณค่าของระบบความมั่นคง = คะแนน 3 คะแนน
- ต้องทบทวนความเหมาะสมของตนเอง = คะแนน 2 คะแนน
- ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจที่ไม่พัฒนาตนเอง = คะแนน 1 คะแนนลงมา

(4) การตีค่าด้านความจำได้หมายรู้ต่อระบบความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้

- มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติการกิจการความมั่นคงดีมาก = 5 คะแนน
- มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติการกิจการความมั่นคงดี = 4 คะแนน
- ต้องทบทวนความจำ = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนความเหมาะสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ = 2 คะแนน
- ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน

(5) การตีค่าด้านความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้

- มีความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจดีมาก = 5 คะแนน
- มีความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจดี = 4 คะแนน
- ต้องทบทวนความรู้สึกของตนเอง = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนว่าตนเองยังเหมาะสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ = 2 คะแนน
- ควรถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน

4.2.2. ด้านภารกิจ ในแต่ละภารกิจมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงของธุรกิจอย่างไร ดังนี้

- ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงมากที่สุด = 6 คะแนน
- ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงดี = 5 คะแนน
- ภารกิจนี้ต้องคิดทบทวนและพัฒนา = 4 คะแนน
- ภารกิจนี้ต้องย้อนดูการกระทำของตนเอง = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนภารกิจปรับระบบและทำความเข้าใจกับตนเอง
ในฐานะเจ้าของกิจการ = 2 คะแนน

2.3 การแปรผลการประเมินตนเอง

บททวนกันอีกครั้ง การวัดและประเมินผลเป็นเรื่องของการประเมินตนเองเพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เพราะกิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง มั่นคงในธุรกิจ เป็นเรื่องที่เจ้าของธุรกิจ จะต้องเอาใจใส่ จะบอกว่าภารกิจนี้ไม่ชอบคงไม่ได้ แต่การประเมินต้องถามใจว่าเราเป็นอย่างไรกันแน่ แล้ววัดและประเมินผลไปตามสภาพจริง ส่วนผลจะออกมาอย่างไรแล้วเราจะทำอย่างไรอยู่ที่ตัวเราเอง จึงขอยกตัวอย่างผลการวิเคราะห์ ค่าแปรผล และอภิปรายผลของเจ้าของธุรกิจท่านหนึ่ง ดังนี้

ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ การประเมินภารกิจการสร้างความมั่นคงในอาชีพ

สภาพตนเอง และใจ ภารกิจ	การรับรู้	การนึกคิด	จำได้หมายรู้	ความรู้สึก	รวม	ผลการตีค่า
1. บทบาทความเป็น เจ้าของธุรกิจ	3	1	1	1	6	มีส่วนสร้างความมั่นคง มากที่สุด
2. การบริหาร ทรัพยากรดำเนินงาน	2	0	1	0	3	ต้องย้อนดูการกระทำของ ตนเอง
3.การบริหารการผลิต	2	1	1	1	5	มีส่วนส่งผลต่อความ มั่นคง
4. การจัดการส่งมอบ	2	1	-1	1	3	ต้องย้อนดูการกระทำของ ตนเอง
5. การวิจัยพัฒนา	1	0	0	0	1	ต้องทบทวนภารกิจปรับ รู้ระบบและหรือทำความเข้าใจกับตนเอง
สรุปภาพรวม	10	3	2	3	18	ต้องตรวจสอบพัฒนา ระบบ
ผลการตีค่า	การรับรู้ดี	ต้องทบทวน คุณค่าของ ระบบ	ต้องทบทวน ความเหมาะสม ในการเป็น เจ้าของธุรกิจ	ต้องทบทวน ความรู้สึก ของตนเอง		

จากตารางผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายได้ว่า

1. โดยภาพรวมแล้วจะต้องตรวจสอบพัฒนาระบบความมั่นคงธุรกิจ
2. มีภารกิจที่จะต้องตรวจสอบพัฒนาประกอบการ

- (1) การบริหารทรัพยากรดำเนินงาน
- (2) การจัดการส่งมอบ
- (3) การวิจัยพัฒนา
3. จะต้องทบทวนสภาพและความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับ
  - (1) การมองเห็นคุณค่าของภารกิจความมั่นคงธุรกิจ
  - (2) ความรู้สึกชอบไม่ชอบในภารกิจความมั่นคง
4. ถ้าจะเป็นเจ้าของธุรกิจต้องเอาใจใส่ต่อการจำได้หมายรู้

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง : จากการเรียนรู้ระบบความมั่นคงในธุรกิจอาชีพและการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพ ท่านคิดว่าตัวท่านเองควรมีกรอบแนวทางวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพของตนเองอย่างไร ขอได้โปรดศึกษาแบบบันทึกนี้แล้วทดลองคิดด้วยตนเอง

1. ลักษณะกิจกรรมอาชีพที่ขยายขอบข่าย

1.1 ผลผลิต

- (1) เป้าหมายการผลิต คือ :

.....

- (2) ผลผลิตขายให้ใคร :

.....

- (3) ผลผลิตขายที่ไหน :

.....

- (4) ผลผลิตขายอย่างไร :

.....

1.2 กระบวนการผลิต

- (1) ลักษณะแบบแผนปฏิบัติงาน :

.....

- (2) ลักษณะการทำงานตามแผน :

.....

(3) ลักษณะการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง :

.....

(4) ลักษณะการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง :

.....

2. กรอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงธุรกิจของท่าน

ภารกิจสร้างความมั่นคง	เป้าหมายการวัดและประเมินผล	ลักษณะบ่งชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด	แนวคำถาม
1				
2				
3				
4				
5				

เมื่อคิดด้วยตนเองแล้วขอให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ข้อบกพร่องและร่วมกันพัฒนาให้สามารถใช้ดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยตนเองได้

ใบเสริมความรู้

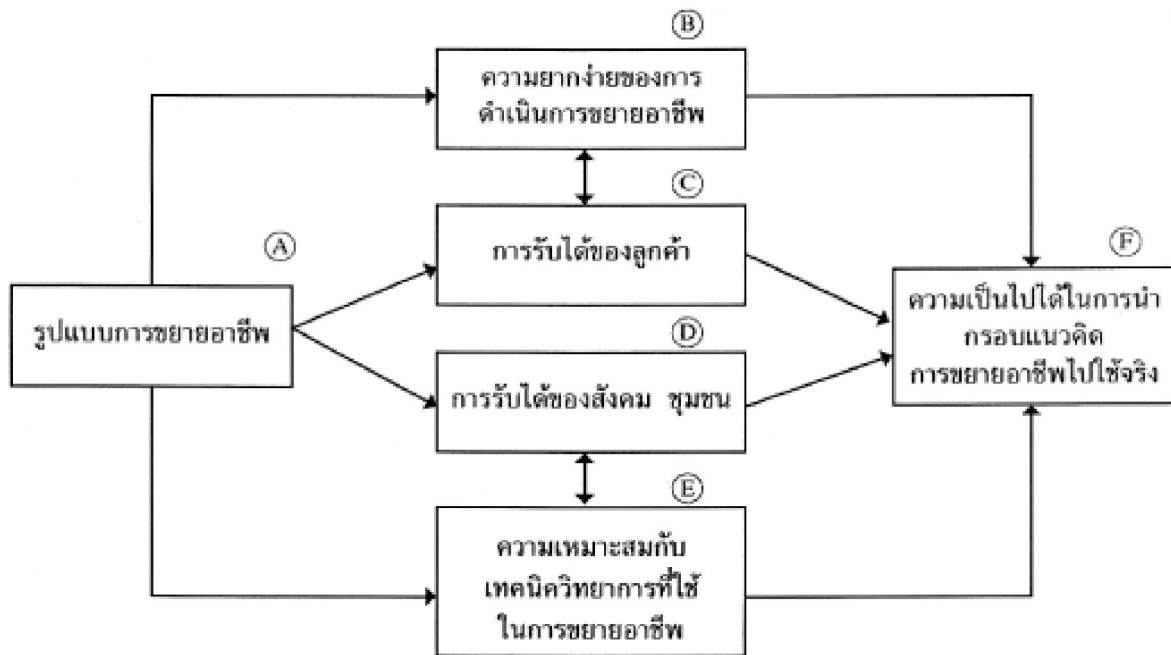
ตัวอย่างบันทึกการวัดและประเมินผลความมั่นคงอาชีพ เป็นการประเมินผลตนเองอย่างง่าย ๆ การบันทึกการวัดและประเมินผลความยั่งยืน ควรเน้นเอกสารระบบและการทำงาน ให้เป็นไปตามเอกสารระบบ มีการตรวจติดตาม หาข้อบกพร่อง และปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องโดยมีเกณฑ์ง่าย ๆ ดังนี้

1. ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง = การกิจความมั่นคง มีเอกสารระบบปฏิบัติการ และปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายทุกอย่าง
2. มีภูมิคุ้มกัน = การกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการ และปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายส่วนใหญ่
3. ภูมิคุ้มกันบกพร่อง = การกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการ แต่การปฏิบัติการมักละเลยไม่ทำตามเอกสาร

ตัวอย่าง บันทึกการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงอาชีพ

ภารกิจ	ร่องรอยสำหรับการวัดผล	การวัดผล	ผลที่เกิด	ผลการประเมิน
บทบาทผู้บริหาร	1. มีเอกสารแผนควบคุมเชิงกลยุทธ์ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพ	1. ตรวจสอบเอกสารมีครบ 2. ทำงานตามข้อกำหนดแต่ปฏิบัติการด้านการตลาดพบว่ามีการประสานรายการขายผิดพลาด 1 ครั้ง	1. มีเอกสารแผนควบคุม 2. มีร่องรอยการทำงานตามเอกสาร	มีภูมิคุ้มกัน
การบริหารทรัพยากร	1. มีแผนการใช้แรงงาน 2. มีเพิ่มควบคุมปัจจัยการผลิต 3. มีเพิ่มสารสนเทศเพื่อการบริหาร	1. ตรวจสอบการใช้แรงงานตามข้อกำหนด 2. ตรวจสอบพบการเคลื่อนไหวของการใช้ซื้อการผลิตเป็นไปตามแผน 3. ตรวจสอบการใช้สารสนเทศดำเนินงาน	1. คนงานมีขวัญกำลังใจ 2. การใช้ปัจจัยการผลิตมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรทำงานบนฐานข้อมูล	ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง
การบริหารการผลิต	1. เอกสารขั้นตอนการผลิต	1. ตรวจสอบการทำงานตามเอกสาร	1. คนงานทำงานตามความเคยชินไม่ทำงานตามเอกสาร	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง
การวิจัยพัฒนา	1. มีเอกสารองค์ความรู้จากการวิจัยพัฒนา	1. วิเคราะห์เอกสารองค์ความรู้	ผลการทดลองยังไม่นิ่งแต่ด่วนสรุปองค์ความรู้	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง

3. กรอบการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกรอบแนวคิดการขยายอาชีพไปใช้จริง
กรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ดังนี้

จากแผนภูมิดังกล่าว แสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ มีองค์ประกอบร่วมกัน 6 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรบ่งชี้วัด ดังนี้

1. รูปแบบการขยายอาชีพ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 1.1 ผลผลิต
  - 1.2 กระบวนการผลิต
  - 1.3 ปัจจัยนำเข้าการผลิต
2. ความยากง่ายของการดำเนินการจัดการ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 2.1 การบริหารจัดการ แรงงาน เงินทุน
  - 2.2 แผนธุรกิจ
3. การรับได้ของลูกค้า มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 3.1 ผลผลิตอยู่ในความนิยม
  - 3.2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต
  - 3.3 ราคา

4. การรับได้ของสังคมชุมชน มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 4.1 สภาพแวดล้อม
  - 4.2 วัฒนธรรมประเพณี
5. ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการที่ใช้ในการขยายอาชีพ
  - 5.1 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดต้นทุน
  - 5.2 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดของเสีย

เป้าหมายการประเมินผล

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบขยายอาชีพไปใช้จริง มีเป้าหมายที่จะวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์บทความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ ระหว่างองค์ประกอบ
  - 1.1 ความสัมพันธ์ ระหว่าง AB AC AD AE
  - 1.2 ความสัมพันธ์ ระหว่าง BC BD BE
  - 1.3 ความสัมพันธ์ ระหว่าง CD CE
  - 1.4 ความสัมพันธ์ ระหว่าง DE
2. ประเมินตัดสินใจรับความเป็นไปได้
  - 2.1 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ระหว่างองค์ประกอบ

	Ⓐ รูปแบบการขยายอาชีพ -ผลผลิต -กระบวนการผลิต -ปัจจัยนำเข้า	Ⓑ ความยากง่ายของการดำเนินการ -การจัดการ -แผนธุรกิจ	Ⓒ การรับได้ของลูกค้า -ผลผลิตอยู่ในความนิยม -จำเป็นต่อชีวิต -ราคา	Ⓓ การรับได้ของสังคมชุมชน -สภาพแวดล้อม -วัฒนธรรม ประเพณี	Ⓔ ความเหมาะสมของเทคโนโลยี -เทคนิควิทยาการลดต้นทุน -เทคนิควิทยาการเพื่อลดความเสี่ยง
Ⓐ รูปแบบการขยายอาชีพ					
Ⓑ ความยากง่ายของการดำเนินการ	AB ✓				
Ⓒ การรับได้ของลูกค้า	AC ✓	BC ✓			
Ⓓ การรับได้ของสังคมชุมชน	AD -	BD ✓	CD ✓		
Ⓔ ความเหมาะสมของเทคโนโลยี	AE -	BE ✓	CE ✓	DE	

2.2 เกณฑ์การประเมิน

- (1) คะแนนระหว่าง 1 - 3 คะแนน ถือว่า นำรูปแบบไปใช้ไม่ได้
- (2) คะแนนระหว่าง 4 - 7 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ต่ำ ต้องทบทวน พัฒนา
- (3) คะแนนระหว่าง 8 - 10 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ มีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินตัดสินใจด้วยตนเอง สำหรับกรณีที่ธุรกิจมีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้องควรจะใช้วิธีสนทนาเจาะลึกและวิธีความสัมพันธร่วมกัน โดยมีวิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัดสินใจด้วยชี้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทีละคู่ ด้วยการใช่วิชาญาณของตนเอง นึกคิดในรายละเอียดความสัมพันธ์ความไปกันได้ และความเป็นพวกเดียวกันว่าหนักไปทางมี

ความสัมพันธ์ต่อกัน หรือไม่สัมพันธ์กัน คิดทบทวนหลาย ๆ ครั้งจนมั่นใจ แล้วจึงตัดสินใจระบุว่าองค์ประกอบใน
คู่ที่วิเคราะห์มีความสัมพันธ์ต่อกันแล้วให้ทำเครื่องหมาย + (บวก) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ และเครื่องหมาย - (ลบ)
แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์

2. การให้คะแนนโดยให้คู่องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ได้คะแนน 1 คะแนน คู่ที่ไม่สัมพันธ์ให้ 0
คะแนน

วิธีการประเมิน

การรวมคะแนนจากองค์ประกอบการประเมินแต่ละข้อ แล้วประเมินสรุปตามเกณฑ์การประเมิน เช่น

(1) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจักสาน มีคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมินรวมคะแนนได้
9 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจักสาน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

(2) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลา มีคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมินรวมคะแนนได้
3 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลาเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ต่ำมาก
รูปแบบไม่สามารถนำไปใช้ได้

สรุป

แนวทางประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบขยายอาชีพไปใช้เป็นรูปแบบที่เน้นการใช้เหตุผล
เป็นหลักไม่ใช่การหาความสัมพันธ์เชิงคณิตศาสตร์ เป็นการมองหาเหตุผลด้วยวิจารณญาณของตนเองเพื่อ
รับผิดชอบตนเอง และนำตนเองได้

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์กำหนดตัวบ่งชี้ภายในองค์ประกอบของการประเมิน

A รูปแบบของการขยายอาชีพ	B ความยากง่ายของการบริหารจัดการ	C การรับได้ของลูกค้า	D การรับได้ของสังคมชุมชน	E ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการ
<p>A1 ผลผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ <p>A2 กระบวนการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างความสมดุลในแปลงเกษตร - ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี แต่ใช้ปุ๋ยพืชสด - ไม่ใช้สารพิษฆ่าแมลง แต่ใช้การจัดการโดยชีววิธี <p>A3 ปัจจัยการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมล็ดพันธุ์ ออกกานิค - เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดออกกานิค - จุลินทรีย์คุณภาพจากกรมวิชาการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน 	<p>B1 การบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้แรงงานท้องถิ่น - เพิ่มทุนจากส่วนแบ่งรายได้ - ร้อยละ 10 - ปัจจัยการผลิตที่เน้นการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด - ระบบจัดการใช้วิธีการทำงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในเอกสารอย่างเคร่งครัด <p>B2 แผนธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตลาดนำการผลิต - กำหนดสาขาที่ลูกค้ามีพลังซื้อเกินได้อย่างต่อเนื่อง 	<p>C1 อยู่ในความนิยม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาหารสุขภาพ - เป็นอาหารไร้สารพิษ <p>C2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผักผลไม้ต้องรับประทานทุกวัน <p>C3 ราคา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถซื้อรับประทานได้อย่างต่อเนื่อง 	<p>D1 สภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องไม่มีกลิ่นรบกวน - อากาศต้องสะอาดปลอดภัย <p>ไร้สารพิษ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกื้อกูลธรรมชาติแวดล้อม <p>D2 วัฒนธรรมประเพณี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่กระทบกับศีลธรรม - ไม่กระทบต่อจารีตประเพณี 	<p>E1 วิทยาการลดต้นทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีมลพิษ - มีเสียงรบกวน <p>E2 วิทยาการลดของเสีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสีย - สิ่งปฏิภูลต้องมีการบำบัด

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบการขยายอาชีพกับการรับได้ของลูกค้า

A รูปแบบการขยายอาชีพ	D การรับได้ของสังคมชุมชน	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
<p>A1 ผลผลิต</p> <p>- ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ</p> <p>A2 กระบวนการผลิตด้วยการสร้างความสะดวกของแปลงเกษตรที่ใช้ปุ๋ยพืชสดแทนปุ๋ยเคมีและใช้การจัดการกับแมลงโดยใช้ชีววิธีแทนการใช้สารพิษ</p> <p>A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ดผักจากระบบออแกนิก ใช้จุลินทรีย์คุณภาพจากกรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>D1 สภาพแวดล้อมของชุมชนไม่ต้องการกลิ่นรบกวน อากาศต้องสะอาด ไม่มีฝุ่นละอองปลออดภัยจากสารพิษ และก่อมลพิษธรรมชาติแวดล้อม</p> <p>D2 วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนยึดมั่นในศีลธรรมจารีประเพณีที่มีมา</p>	<p>1. กระบวนการผลิตอินทรีย์เป็นระบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. การปลูกผัก ผลไม้เป็นธุรกิจ ไม่ผิดศีลธรรมการบำรุงพืช ใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นสิ่งที่สะอาด ไม่ใช่อุจจาระของคนซึ่งผิดจารีตความรู้สึกรู้สึกของคนในชุมชน</p>	<p>มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC</p>

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบการขยายอาชีพกับการรับได้ของสังคมชุมชน

A รูปแบบการขยายอาชีพ	C การรับได้ของลูกค้า	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
<p>A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ</p> <p>A2 กระบวนการผลิต สร้างความสมดุลของแปลงเกษตร ใช้ปุ๋ยพืชสด แทนปุ๋ยเคมี และใช้การจัดการกับแมลงโดยใช้ชีววิธีแทนการใช้สารพิษ</p> <p>A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ดผักจากระบบออแกนิก ใช้จุลินทรีย์คุณภาพจากกรมวิชาการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>C1 อยู่ในความนิยม - เป็นอาหารสุขภาพ - เป็นอาหารไร้สารพิษ</p> <p>C2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต - ต้องรับประทานทุกวันอย่างปลอดภัย</p> <p>C3 ราคา - สามารถรับประทานได้อย่างปลอดภัย</p>	<p>1. ผักสด ผลไม้ไร้สารพิษอยู่ในความนิยมเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตต้องรับประทานทุกวัน</p> <p>2. กระบวนการผลิตยืนยันให้เห็นว่าเป็นระบบที่ทำให้ผักสดผลไม้มีคุณภาพ ไร้สารพิษ</p>	<p>มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC</p>

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง : การให้ผู้เรียนจัดทำแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ด้วยตนเองนี้ มีจุดประสงค์ เพื่อฝึกทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการกับประสบการณ์ของตนเอง ให้เป็นกรอบแนวคิดของตนเอง และเข้าใจภารกิจการประเมินความเป็นไปได้อย่างแจ่มแจ้ง

1. กรอบแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ของตนเอง

---

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของกรอบแนวคิด

---

3. เป้าหมายการประเมิน (มีอะไรบ้าง)

---

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

---

5. วิธีการประเมิน

เรื่องที่ 3 การตัดสินใจขยายอาชีพด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพ

จากการที่ผู้เรียนได้ศึกษา เรื่องที่ 1 ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ ประกอบด้วยเรื่องย่อย ๆ คือ บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อธุรกิจ การบริหารทรัพยากรดำเนินธุรกิจ การบริหารการผลิต การจัดการส่งมอบ และการวิจัยพัฒนา ซึ่งเน้นเฉพาะการบริหารจัดการของตัวผู้ประกอบการ และเรื่องที่ 2 การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งต้องเรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ วิธีการวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ และการแปรผลการประเมินตนเองเป็นการหาข้อสรุปว่าจะดำเนินการขยายอาชีพหรือไม่ อย่างไร

เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการควรพิจารณาวิเคราะห์ศักยภาพในการขยายอาชีพ 5 ด้าน ดังนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่
2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ
3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่
4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่
5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง อากาศ แร่ธาตุต่าง ๆ ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุต่าง ๆ บางชนิดมนุษย์สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ เมื่อมนุษย์ตัดไปใช้ประโยชน์แล้วก็สามารถปลูกทดแทนขึ้นใหม่ได้ ดังนั้น การขยายอาชีพต้องพิจารณาว่าทรัพยากรที่จะต้องนำมาใช้ในการขยายอาชีพในพื้นที่มีหรือไม่มีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ประกอบการต้องพิจารณาใหม่ว่าจะขยายอาชีพที่ตัดสินใจเลือกไว้หรือไม่ หรือพอจะจัดหาได้ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งผู้ประกอบการต้องเสียค่าขนส่งจะคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เช่น ตัดสินใจจะขยายอาชีพจากเดิมเลี้ยงสุกร 100 ตัว ต้องการเลี้ยงเพิ่มเป็น 200 ตัว ซึ่งเพิ่มอีกเท่าตัว จะต้องพิจารณาว่า อาหารสุกรหาได้ในพื้นที่หรือไม่ เช่น ไร่ข้าวในพื้นที่มีพอเพียงที่จะเลี้ยงสุกรที่เพิ่มขึ้นหรือไม่

2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ

ในแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทยภาคกลางมีอากาศร้อน ภาคใต้มีฝนตกเป็นเวลานาน ภาคเหนือมีอากาศเย็น โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศเป็นส่วนใหญ่ เช่นในพื้นที่มีการปลูกลิ้นจี่ ลำไย อยู่แล้ว และมีผลผลิตออกมากในฤดูกาล ทำให้ราคาคตกต่ำต้องการแปรรูปให้เป็นลำไยตากแห้ง เพื่อให้ได้ราคาดี ดังนั้น ต้องพิจารณาว่าในช่วงนั้นมีแสงแดดพอเพียงที่จะตากลำไยได้หรือไม่

3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่

สภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกัน เช่น เป็นภูเขา เป็นที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม แต่ละพื้นที่มีผลต่อการขยายอาชีพ เช่น การจัดหาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในพื้นที่ต้องพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในภูมิประเทศนั้น ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ หรือต้องการขยายสาขาไปอีกสถานที่หนึ่งก็ต้องพิจารณาทำเลที่ตั้งแห่งใหม่ว่าจะขยายกาแฟได้หรือไม่

4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่

แต่ละพื้นที่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละพื้นที่สามารถนำเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นอาชีพได้ เช่น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเข้าชมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน หรือพารามวิถีชีวิต อาจจะขยายอาชีพโดยเพิ่มจำนวนรอบที่เข้าชมให้พอเพียงกับตลาดเป้าหมาย

5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของมนุษย์ที่เป็นภูมิปัญญาทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ เมื่ออาชีพนั้นมีความมั่นคงในพื้นที่นั้น ๆ แล้ว อาจจะขยายไปพื้นที่อื่น ๆ การกระจายความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ก็สามารถทำได้โดยการอบรมผู้สนใจในความรู้ นั้น ๆ ให้สามารถนำไปขยายยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

ผู้ประกอบการที่มีอาชีพมั่นคงโดยผ่านการพัฒนาจนกระทั่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายก็สามารถขยายธุรกิจให้กว้างขวาง โดยการเพิ่มปริมาณหรือขยายสาขาให้มากขึ้นได้ โดยนำศักยภาพทั้ง 5 ด้านมาช่วยประกอบการพิจารณาด้วย

ใบงานที่ 3

จากการที่ผู้เรียนศึกษาศักราช 5 ด้าน เพื่อขยายอาชีพมาแล้ว ให้วิเคราะห์ศักราช 5 ด้านในอาชีพที่
ตัดสินใจขยายอาชีพที่สนใจว่าจะขยายอาชีพได้อย่างไร เพื่อให้อาชีพนั้นมีความเป็นไปได้ลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

ต้องการขยายอาชีพ.....

ที่	ศักราช 5 ด้าน	ที่ต้องการ / สอดคล้องกับอาชีพ	มี		ไม่มี	หมายเหตุ
			พอ	ไม่พอ		
1	ทรัพยากรธรรมชาติ	1.1 1.2 1.3 ฯลฯ				
2	ภูมิอากาศ					
3	ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง					
4	ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต					
5	ทรัพยากรมนุษย์					

สรุปผลการตัดสินใจ

ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ตัดสินใจเลือกขายอาชีพ และให้อธิบายเหตุผลความเป็นไปได้ที่จะขายอาชีพ

---

2. ตัดสินใจไม่ขายอาชีพ เนื่องจาก
